

Lesson 24

Si Yakub inēnan Isra'el ne

Panagna'an 28-32

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lan bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin tabatsate sabab me' anak si Ishak kambalin, **si Esaw duk si Yakub**. Si Esaw kisasne pananggap pangurung Tuhan si papu'nen Nabi Ibrahim, ubus bu pasambi'anne pusaka'ne anak sakahin duk de pinggan kinakan! Bang si Yakub, ellegne pananggap Tuhanin. Saguwa' duma'in hātinen we' ga' niya' sala' si Yakub! Bisan du ēn si Yakubin, hātinen *mangakkalin*. Na, ellew inin pala'us ne kite bi matsa dem Kitab Tawrat duk payamante bi **bang sa'ingge paminda Tuhan si Yakub mangakkalin, manjari si Yakub lella suku' si Tuhanin**.

Si Yakub inin asal to'o te'ed a'a pangakkal. Kitabin ga'i du tapukanne sala' me' nabihin bu inakahan kite la'i bang sa'ingge akkalan si Yakub sakanen si Esaw minduwe supaya ta'agewne pusaka'nen. Iye jānnen hangkan si Esaw – hawal astelnen – sōng papateyne salinen. Manjari, sa'idan si Ribka, da'akne si Yakub pī si iye patapuk duk da'akne iye lahi pī si lahat Haran si si'itnen si Laban, duk subey iye patenna' la'i taman kewuli'an ne amā sakanen.

Na, batsate ne amban jūd Panagna'an kapitulu duwempukwalu', duk kata'uhante bang ine mapalabeyin pag tahala' si Yakub amban luma' samanen si Ishak duk si lān ne iye hap lahat si'itnen si Laban. Pa'in Kitabin:

(Panagna'an 28) ¹⁰ *Tahala' si Yakub amban Beersheba tudju lahat Haran. (Haran inin bakas lahat Ibrahim pag ga' pe iye dina'ak we' Tuhanin tahala'.)* ¹¹ *Pag tekka si Yakub si dembuwa' lahat, seddep ne ellewin. Ubus tuli la'i ne iye sangemin. Ngeddo' iye dembuwa' batu, hinangne u'an, ubus pabāk ne iye tuli.*

¹² *Neginep iye, we' ngite iye haren, po'onnen diyata' bulak duk tuggunen umabut diyata' langit. Duk me' mala'ikat Tuhanin magduwa'i mana'ik diyata' haren miya'an.* ¹³ *La'i nengge Tuhanin diyata' haren miya'an duk pa'inne, "Aku Tuhanin, Tuhan pagtuhanan sama samanun Ibrahim, duk pagtuhanan si Ishakin. Pangurungku ka'u duk me' tubu'nun lahat pabākannu iyan.* ¹⁴ *Ekkahan tubu'nun kuwe' begumbun bulak. Duk kanat-kanat ka'am amban silangan tudju seddepan duk sampay pamābag lahat. Kēmon a'a dem dunya inin iledjiki'an sabab ka'u duk me' tubu'nun.* ¹⁵ *Tu'u ku nawe'an ka'u duk mayam-mayaman ka'u tungan-tungannu. Bo'ote kew balik pitu si lahat inin. Ga'i kew ambananku, samanta'an ga'i tahinangku sanggupku si ka'uhin."* ¹⁶ *Pag ngape si Yakub, pa'inne, "Bugtu' tu'u Tuhanin si lahat inin. Bu tipu ku."* ¹⁷ *Tinalew iye duk pa'inne, "Makatalew-talew lahat inin. Ga' ne niya' seddili, asal inin luma' Tuhanin. Inin ne gawang surga'in."* ¹⁸ *Pag salung-salungin ineddo' we' ne batu bakas hinangne u'anin, pinatengge hinangne indan pangesseban Tuhanin duk tinata'an we' ne isellan.* ¹⁹ *Inēnan we' ne lahat miya'an Betel [hātinen "luma' Tuhanin"].*

Na, pabagala **Tuhanin** pu si **Yakub** diyalem taginepne duk **pananggungnen sali'** du duk bakas pananggungne si papu'nen Nabi **Ibrahim** duk si samanen si **Ishak**, hātinen we' hinangne tubu'nen **bangsa hadje duk importante**. Kitete amban inin we' pusaka' anak sakahin, bakas ta'agew si Yakub amban sakanen, ujud pangurung iye ne we' Tuhanin. Duma'in we' patut si Yakub manjari sama bangsa ba'ahu, duk amban bangsa inin paguwa' Manimbulin. Saguwa', Tuhanin Tuhan ma'ase' duk malasa bu pangurungne mahāpin bisan si a'a ga'i patut.

Ine takite si Yakub dem taginepnen? Pa'in Kitabin we' *"ngite iye haren, po'onnen diyata' bulak duk tuggunen umabut diyata' langit. Duk me' mala'ikat Tuhanin magduwa'i mana'ik diyata' haren miya'an."* Dem taginepnen ngite si Yakub **haren**. Seddili haren inin pegge' taha' manamal, ta'abutne **amban bulak tudju diyata' langit** duk tapī si pana'anan Tuhanin!

Hāti taginep sabab haren mataha' manamal inin, pinakitehan we' Tuhanin pu si Yakub we' kabaya'annen, magtuht-tuht duk magsulut-sulut te'ed siye duk si Yakub. Mabaya' isab Tuhanin magpakite we' **Manimbul** mapitu si dunyahin **kuwe' dalil haren iyan** nugpat surga'in duk dunyahin – **Manimbul inin iye mapasellet si Tuhan duk manusiya'in**.

Sampay ellew inin ekka a'a tapikilde we' makajari a'ahin tapī si surga' sabab hinangande mahāpin. Saguwa' pa'in Lapal Tuhanin we' **luwal hadja dembuwa' "haren"** si ellet **Tuhanin duk manusiya'in** duk

“haren” inin duma'in amban a'a saguwa' amban Tuhanin. Kite bi, me' tubu' Apu' Adamin, bang amban di basagte ga'i kite bi makajari tapī duk padiyalem si pana'an an Tuhanin. Iye sababnen duseten, duk ga' niya' basagte mekesulut Tuhan Masutsihin. Saguwa' Tuhanin, pegge' ma'ase' te'ed iye bu pegge' hadje te'ed lasanen si a'ahin, lukane lān panimbulin para si tubu' Apu' Adamin.

Hangkan haren bakas takite si Yakub dem taginepnen dalilan Mapasellet pananggup Tuhan pinapitune si dunyahin supaya madusehanin tatimbul. Mapaselletin kuwe' dalil haren bakas takite we' si Yakub ellet surga' duk dunyahin. Iye tinolo'an dem Kitab, pa'inne: *“Dambuwa' du hadja Tuhanin duk dambuwa' du isab hadja Mapasellet si Tuhan duk manusiya'in maghāp siye, iye Isa Almasi pagkasite bi manusiya'. Paglilla'ne umulnen duk pinaganti' we' ne dinen supaya manusiya'in ga'i legga Tuhanin sabab duseden.....supaya kēmon masandel si iyehin ga'i pasape' amban Tuhan saguwa' ellum siye salama-lama la'i si pana'an an Tuhanin.”* (1 Timoteo 2:5,6; Yahiya 3:16) Pasti' te'ed Lapal Tuhanin sabab inin: Ga' niya' tapī si Tuhan, bang duma'in palabey amban Mapasellet masutsihin bakas pinapitu we' Tuhanin amban surga'.

Manjari, payamante bang ine mapalabeyin pag tekka si Yakub si luma' si'itnen. Pa'in Lapal Tuhanin we' *“ine-ine tanem a'ahin, iye du isab miya'an ta'eddo'nen.”* (Galatiya 6:7) Bakas takaleta ne we' akkalan si Yakub sakanen. Kuwe'itu kitete du we' si'it si Yakubin mangakkalan iyehin. Ēn si'itnen si Laban duk basag iye ngakkal.

Batsate si kapitulu duwempuksiyam. Pa'in Kitabin:

(Panagna'an 29) ¹⁴ *Ubus la'i ne si Yakub patenna' pu si Laban me' dem bulan.* ¹⁵ *Ubus pa'in si Laban pu si Yakub, “Sewukat ne kew usbaku, maghinang kew hadja si aku ga' niya' suweldonu? Akahanun ku bang ine kabaya'annu subey suweldonun.”* ¹⁶ *Na, si Laban tege anak dende duwe. Ēn sakahin si Le'a, duk ēn salihin si Rakel.*

¹⁷ *Si Le'a labut matanen. Bu si Rakel polmahan duk hāp dende.*

¹⁸ *Kinabaya'an we' si Yakub si Rakel. Pa'inne, “Maghinang ku si ka'u pitun tahun ganti' urungku pu si Rakel.”* ¹⁹ *Pa'in si Laban, “Hāp pe iye pangurungku ka'u amban me' lella seddili. Da'a ne kew usa'.”*

²⁰ *Ubus maghinang ne si Yakub pitun tahun ganti' urungne pu si Rakel. Saguwa' ga' du takalessane we' tiggel, sabab baya'ne pu si Rakelin.*

²¹ *Ubus pa'in si Yakub pu si Laban, “Puwas ne ku. Si aku ne andakun. Mabaya' ne ku magulid duk iye.”* ²² *Ubus bino'o we' si Laban me' a'a mala'i si lahat miya'an magkādja'an.* ²³ *Pag sangem ne, ineddo' we' si Laban si Le'a duk bo'one pī pu si Yakub. Ubus inulid ne we' si Yakub.....*

²⁵ *Pag salung-salung ne, ī' hep hati' si Le'a. Pa'in si Yakub pu si Laban, "Inumeynu si akuhin. Maghinang ku si ka'u para pu si Raket, duma'in ke? We'ey ku akkalanu?"* ²⁶ *Nambung si Laban, pa'inne, "Duma'in addat kami pina'ellahan salihin dehellu amban sakahin.* ²⁷ *Ubusun dahu' kādjā'an de simana inin. Ubus pangurung ka'u isab salihin. Saguwa' subey kew isab maghinang balik pitun tahun ganti' urungnu."* ²⁸ *Ubus iye ne miya'an tinuhut si Yakubin. Pina'ubusan dahu' de simana paglami-lamiden duk si Le'a, behu pinakawin isab we' si Laban si Raket pu si Yakub....* ³⁰ *Inulid du isab we' si Yakub si Raket. Duk kinalasahan we' ne si Raket amban si Le'a. Duk maghinang ne isab iye pitun tahun pu si Laban."*

Na, kitete we' akkalan si Laban du kamanakannen si Yakub. Ga'i du hāp me' palabey miya'an, saguwa' makajari kabugtu'annu we' diyalem antanan Tuhan du mapalabey pu si Yakub miya'an duk hinang miya'an para si kahāpan si Yakub du. Ujudnen si Yakub inin niya' **sempukduwe anakne lella**. Patenna' si Yakub si luma' si'itnen duwempū' tahun. Diyalem me' duwempū' tahun inin niya' tekka pu si Yakub me' testing hunit manamal. Amban Tuhanin me' testing inin pegge' kalasahanne si Yakub duk kabaya'annen tolo'anne iye duk limpiyuhanne ateynen, kuwe' bulawan ilimpiyuhan dem ebbut.

Saguwa' dembuwa' ellew pabagala Tuhanin pu si Yakub duk pa'inne, *"Balik ne kew hap lahat samanun duk si me' usbanun. Duk lu'u du ku si ka'u."* (Panagna'an 31:3) Hangkan memes si Yakub kēmon panyapnen duk tahala' iye magsumbaya' duk me' anak-andanen. Tudju pī siye hap lahat **Kana'an** – iye lahat bakas pananggung Tuhanin pangurungne pu Nabi Ibrahim, si Ishak duk si Yakub duk tubu'nen.

Pag la'i disi Yakub si lān tudju Kana'an, pabagala Tuhanin pu si Yakub seddili te'ed, duk ganti'anne ēn si Yakubin. Pakale ka'am bang ine pina'in dem Kitabin si kapitulu tellumpukduwe.

(Panagna'an 32) ²⁴ *Manjari ta'amban ne si Yakub dendangan. Ubus niya' a'a ngalureg iye. Maglureg siye sampay sōng ellew.* ²⁵ *Ubus takalessa a'ahin we' ga'i tada'ag si Yakub we' ne. Manjari inantan we' ne pigi' si Yakubin. Ubus pag maglureg siye magsala' pigi' si Yakubin.* ²⁶ *Ubus pa'in a'ahin, "Lebbahanun ku, pegge' dayi' ellew ne."* Saguwa' nambung si Yakub pa'inne, *"Ga'i kew lebbahanku bang ga'i ku ledjiki'annu."* ²⁷ *Tinilew iye we' a'ahin pa'inne, "Sine ēnnun?"* Nambung iye pa'inne, *"Si Yakub."* ²⁸ *Ubus pa'in a'ahin, "Duma'in ne ēnnun si Yakub, saguwa' Isra'el. Pegge' bakas kew magbasagan duk Tuhanin duk magbasagan duk manusiya', bu nganda'ag kew."* ²⁹ *Pa'in si Yakub, "Busung-busung akahanun ku ēnnun."* Saguwa' nambung

*a'ahin, “We'ey tilewnu ēnkun?” Ubus iledjiki'an si Yakub we' a'ahin.
³⁰ Hangkan hep inēnan we' si Yakub lahat miya'an Peni'el. Hātinen
 pegge' magtāmpak luweden duk Tuhanin, bu ga' du makamatey iye.*

Meke'ulali' du istori inin duk ekka importante ta'ayate amban inin. Kitete we' Tuhanin pabagala pu si Yakub kuwe' bantuk manusiya' duk maglureg duk iye. Ine jānnen hangkan Tuhanin maglureg duk si Yakub? Mabaya' Tuhanin we' kata'uhan si Yakub we' kēmon basag duk kata'u mato'ohin amban Tuhan hadja! Niya' gara' Tuhanin hāp manamal para pu si Yakub, saguwa' **me' ledjiki' mahāpin amban Tuhanin tasangka hadja we' a'a bang kata'uhande we' ga'i kasulutan Tuhanin si siye bang hinanganden amban di basagde hadja.** Sasangde magluregin nagna' takalessa si Yakub we' lamma te'ed iye si matahan Tuhan. Sangem miya'an inurungan iye ēn ba'ahu we' Tuhanin, ēn iyan si **Isra'el.** Bang Yakub hātinen *mangakkalin.* Bang Isra'el hātinen **dembuwa' magbasagan duk Tuhanin.** Isra'el inin, iye ēn bangsa ba'ahu pananggung we' Tuhanin we' pamanjarine amban me' tubu' Nabi Ibrahim, si Ishak duk si Yakub. Bu kaw kata'uhanbi we' me' sempukduwe anak Yakubin manjari bangsa Isra'el. Duk amban bangsa Isra'el inin Manimbulin pitu si dunya.

Kaw niya' nilew, pa'inne: We'ey pene' Tuhanin a'a mangakkalin kuwe' si Yakub duk hinangne iye kapapu'an bangsa bu amban bangsa inin pitu Manimbulin si dunya? Pakale ka'am si sambung Kitabin:

*“Pagtu'uran we' Tuhanin pinene' me' kinimmatan me' a'a we' ga' niya' kata'unen supaya ka'iya'-iya'an du me' a'a maniya' kata'unen. Duk pinene' isab we' Tuhanin me' kinimmatan me' a'a we' ga' niya' basagnen supaya ka'iya'-iya'an du me' a'a maniya' basagnen. Tapene' we' Tuhanin me' diniyawa'an me' a'a si dunyahin, me' inudji'den, me' pina'inde ga' niya' kagunahannen, supaya kata'uhan me' a'ahin we' ine-ine kimmatande mahalga', bang si Tuhan ga' niya' halga'ne.
Hātine inin ga' niya' a'a kapagabbu sabab dine si matahan Tuhan.”
 (1 Korinto 1:27-29)*

Bang si Yakub a'a mangakkalin. Bang amban di basag si Yakub ga'i makajari kasulutan Tuhanin. Ga' niya' hāp diyalem pag'a'a si Yakubin, luwal du da bayu' inin: **Si Yakub kahagad si Lapal Tuhanin.** Ellegne me' pananggung Tuhanin. Mas importante si iye amban kēmon si dunyahin we' tasangkane ledjiki' Tuhanin. Hangkan pinakita'u Tuhanin pu si Yakub duk ledjiki'anne iye. Sabab di maksud Tuhanin, ganti'anne atey si **Yakub mangakkalin** manjari **Isra'el a'a suku' si Tuhanin.**

Bang ka'u? Kata'uhannu ke kuwe' si Yakubin we' ga'i Tuhanin makajari kasulutan si ka'u? Pakale kew si me' pina'in sabab inin dem Lapal Tuhanin. Pa'inne:

“Hāp pe me' a'a mangata'uhan we' ga'i kasulutan Tuhanin si siye bang ga'i siye ngandel si iye, pegge' pagbaya'an du siye we' Tuhanin.”
 (Mateo 5:3) ***“Kuntarahan Tuhanin me' malangkew ateynen saguwa' ka'ase'anne me' madiyahawa' ateynen. Hangkan magpadiyawa' ka'am si Tuhan Mabalakatanin supaya ka'am palangkewne bang ta'abut ne waktu pangeddewnen.”*** (1 Petros 5:5,6)

Hāp isab bakas pakale ka'am ellew inin. Si lesson mapaturulin pakalete istori maka'ulali' sabab si Yusup, dembuwa' anak si Yakub....

Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin. Ayat inin amban Lapal Tuhanin pangurungte si ka'am:

“Magkina'agen Tuhanin makitehan lasanen duk tabangnen si ka'am; ngagad- ngagad ne iye batang mama'ase' si ka'amin. Pegge' luwal hinangne mabentelin. Hāp pe me' a'a mangandel si iyehin!”
 (Shi'ya 30:18)

Wassalam